

Amerika.

20de Uargang.

Madison, Wis., Fredag den 29de April 1904.

No. 35.

Norge.

"Fredens Engel" er død.

Mange Kristianiafolk vil hjælde en gammel kone, som under Navn af "Fredens Engel" har spillet Lirekasse Byen rundt i over en Menneskealder. Om hende fortæller det katolske Blad "St. Olaf": En af vor Menigheds stoltigste—ja vistnok den allerstoltigste — Kirkegænger, gamle "Mor Jacobi", afgik sidstleden Mandag ved Døden paa vor Frue Hospital i en Alder af 75 Aar. I mere end en Menneskealder har man funnet se Mor Jakobi hver Morgen i St. Olavs-Kirken; thi den dagligdagse Messe var blevet højde en Nødvendighed, som hun maatte tilfredsstille, koste, hvad det vilde. Derso saa man højde Vinter som Sommer, i sygt Veit som i godt Veit, altid i Kirken en hald Lime, undertiden en Lime før Messens Begyndelse. Mor Jakobi var ogsaa en meget hjældende Person i Byen, hvor hun gik under Navnet "Fredens Engel". Med dette Navn hænger det saaledes sammen: Da Pastor Stub var Sogneprest ved St. Olavs-Kirken i Slutningen af 60 Aarene, træf han denne tyfssjøde Kvinde, som gik omkring i Gaderne med et Positiv, til hvis ubestemte Ledsgagelse hun sang endel Viser, som Pastoren ikke syntes videre godt om. Han forlæsede højde da Leg og Noder til den dengang meget populære lille Sang: "Se, Fredens Engel hvæver", som snart blev højdes Håndlings-sang, og saa fik hun selv Navnet "Fredens Engel", et Navn hun forresten ikke lærte, sjældent det jo i sig selv var vækkert nok. Men Kristiania-gutterne gjorde altid tilføjelser, som visselig ingen vilde have fundet behag i.

Udover Stupet med et Snesred.

Det har ikke været bare Moro at føresbes i Østererne i Paaskethagens Uveitsdage. En Meddeler i "Drebladet" giver følgende Skildring af en Langfredagstur til Sikkelsdalshø:

Det var noget tykt Veit med lidt Sne, da vi fire Skilbære ved 11 Tiden forlod Sikkelsdalen med Bevæmmelse for Toppen af Sikkelsdalshø og derso ned i Gravdalen

og hjem. Vi gik den sædvanlige Rute bag Sikkelsdalshornet, beundrede de lodrette Skræninger ned mod Sikkelsdalsvand og drog videre opover Ryggen, som fører lige til Varden paa Toppen. Det blev efterhaanden mindre sigtbart, men først ved Varden, som vi næede kl. 1½, lagde Stormen paa med Vælde, og det lyknede saaledes til, at vi maatte være meget opmærksomme paa ikke at miste hinanden i Snefjorden, som inden kort Tid isede os ind fra øverst til nederst, Skæg og Haar forvandledes til Isstapper, og det var med Møje, vi kunde holde Vinene aabne. Vi forsøgte forgæves at finde Nedgangen mod Gravdalen og blev enige om efter flere frugtesløse Forsøg at søge til Varden og derso gaa sammen med Veit ned, som vi kom op. Men heller ikke Varden var at finde længere, og vi besluttede nu at søge nedover mod Gjoabalen, eller hvor som helst, naar vi blot kunde komme ned. Det gik godt for en Tid, og vi steg ret rælt ned. Men lige tylle var det, og vi maatte anvende den største Forsigthed, for altid at have Herredømme over Skierne. Et par Gange stoppede Førstemand lige paa Ranten af svære Stup, hvor vi skilte de sorte Bergvegge i Snehyret. Det var umuligt at orientere sig anderledes end at vi maatte komme ned enten i Gjoabalen eller i Griningsdalen. Vore Kompas hjalp os lidt, men ikke meget. Endelig antog vi at være komme ned af selve fjeldet, og vi ventede paa en Glæst i Snefjorden, saa vi kunde saa en Smule Udsigt. Vi forsøgte paa flere Steder at komme ind i selve Dalen, men umuligt. Det var for brat. Da saa vi pludselig Toppen af endel Træer under os. Her maatte vi se at komme ned, saa stopprat det ogsaa saa ud. En af Løtnanterne gik først, derefter vi andre, en for en, huggende Skierne i Sneen og Jordbællen. Det saa ud til at kunne være Terræn for Skred under os, og vi avancerede derso yderst forsiktig. Saa slap Førstemand sig udover. Idet samme hørte vi som et Suk i Lien, og et Skred løsmede og slog Benene under Løtnant L., hvem det dog lykkes at følge med og delvis saa reist sig, idet vi raabte, at han skulle holde Hænderne op. Saa gik han

udover en lidt Bergnab og forsvandt i en Skræning af Sne. De Minutter eller Sekunder, som nu fulgte, var lange. Skredet var stanset mod nogle Buske, men vi saa, der fulgte meget med udover. Endelig røbte Løtnant L.: "Er du allrigt?" og vi hørte det til vor Glæde svare Ja og saa ham selv arbeide sig ud af Sneen. Vi lod nu Skredet førtne, og gik saa en stor en forsiktig nedover, det, indtil vi kunde staa nedover Lien og mødtes bag en stor Sten, hvor vi tog en belfortjent Hvil, spiste et Stykke Honningklage hver og en Appelsin. Klokk'en var nu vel 5. Det Stup, Løtnant L. gik udover, anslag denne til 12 a 15 Meter i Højde. Den løse Sne under redde ham. Vi antog, vi befandt os i Griningsdalen, men fik snart se Bestrandshøeter og satte Rus for Besheim, som vi nædede kl. 6. Efter en kort Hvil her, hvor det var fuldt af Skilbære, tog vi Veien sat til Sikkelsdalen. Men Stormen tvang os atter tilbage til Besheim, hvor vi overnattede, og nædede Sikkelsdalen i godt Veit næste Dag ved 10-Tiden. Vi var alle taknemmelige mod Prins Gustav Adolf og hans Venner, som strax om Morgenen havde taget fat paa en Esterhøgning af fjeldet. At vi i vores hjerte takkede Førstene, som paa en saa mærkværdig Maade havde holdt sin Haand over os, er neppe nødvendigt at tilspøie. Da Stormen vedvarede Aftenen udover, var det paa høi Tid, vi kom ned af fjeldet, hvor der ikke var en Sten at søge Ly bag, medens vinden gik en gjennem Mar og Ben. Nogle forsøgne finge, en Nøse og et par Øren var nu vore eneste Mindelser fra Turen.

Fra Fjeld og Fjord og Dal.

Fra Tromsø meldes: Hovedmand og Gier af en Fiskefløte fra Lenvikken, Ole Olsen Leisnæs, gik overbord udenfor Finsnæs og druknede. Trods hærdig Sofning er han endnu ikke fundet. Han havde paa sig 1000 Kr., som udgjorde Baadlagets hele Vinterfortjeneste.

"Fremskridt", Telemarken, beretter Paaskeasten: Svært Snefald har det været opover Bygderne de sidste Dage. Sneplogen har været i uaf-

brudt Virksomhed; men alligevel har man paa enkelte Steder ikke funnet holde Veien aaben. I flere Kirker har Gudsstjernen maattet indstilles baade Skjærtorsdag og Langfredag. Sogneprest P. Heiberg Legion naaede ikke Luddal Kirke, sjældent han var 3 timer i dligere ude Skjærtorsdag end sædvanlig. Gudsstjernen i Hjaridal igaar blev indstillet. Folk har på grund af Veit næsten ikke funnet komme gaardimellem.

I Årnesen, Østerdal, er det en 60 aarig Kone, som i Vinter har gaaet paa Aftensskole for at lære Skrivning. Hun vilde saa gjerne sende Brev til Barna sine, som er spredt rundt omkring i Verden, bl. andet er et par af dem i Syd-Afrika. Hun læste Kunsten noksa bra.

Postmester Bader i Kragerø, der har taget Aftled, fulde den 11te April afelevere sit sidste Regnslab til Poststyrissen; det var da næstlig 60 Aar siden han trædte i Postvesenets Tjeneste, og samme Dag faldte han 80 Aar. Den anseede gamle Embedsmann blev i 1895 Olaasribber for sin fortjensfulde Virksomhed.

Fra Bergen meldes: Direktøren for "The Norwegian Goldfields and General Mining Company, Lim." er netop ankommet til Sundal i Hardanger. Selskabets Aktiekapital, der er højt og engstel, udgjør ca. 21,- 600,000 Kroner. Dets Hovedsæde er i London. Formalet er Grubedrift paa forskellige Steder i Norge. Saasaa Sneforholdene tillader det, optages Forsøgsdrift efter Guldb i Sundal, Mauranger og Kvinnherred.

Olava Undersøbatter hedder ifølge "Vesteraalens Avis" den ældste Kvinde i Vesteraalen. Hun er døbt i 1804, men med Sikkerhed kan man ikke sige, naar hun er født. Efter de foreliggende Oplysninger er det sandsynligt, at hun saa Dagens Lys i 1800. Den gamle er rælt og rørig. Hun er oppe og førdes ude Vinter og Sommer. Hendes Landsævner er fuldkommen normale; hendes Hukommelse er god, saa hun kan huske og fortælle mangt og meget fra sit lange Liv. Hørelsen er dog strål, og det er derso vanligst for fremmede at saa en Samtale igang med hende. — "Vesteraalens Avis"

bringer et Billed af den gamle, hvor hun sidder paa en Stol, som er 200 Aar gammel. Ved siden af hende sidder hendes næstældste Gut. Han er nu 75 Aar. Hendes ældste Søn er 82 Aar gammel.

Sogneprest Koren tog 1ste Paaskedag Afted med Glemminge Menighed, som han har virket iblandt i 35 Aar. Kirken var trods det stygge Veir og Føre syldt allerede en halv Time før Ejendommen begyndte. En Mængde Glemmingesolk maaede gaa igjen, da Byfolk forinden havde optaget Pladsene, skriver "Fr. Stad Blad". Prosten takkede Menigheden for de mange Aar, han havde virket iblandt den. Han saa nu sine første Konfirmanter som gamle Folk i 50 Aars Alderen. Han kændte Familier, hvor han havde haft med 5 Søgtsled at gjøre. Det havde været vanskeligt, men kjært Arbeide at tale Guds Ord blandt den store Menigheds Lemmer; men det var saa mange, han aldrig havde naaet. Ønskede Velignelse over de følgende Presters Gjerning. Det var almindelig Bevægelse blandt de mange Lillehørere, saa Adskillelsen lod til at gaa begge Parter til Hjertet.

Dødsfald.

— Malermester Holst Grubbe i Trondhjem er afgaet ved Døden. Han har i øst flere offentlige Hverv og Valgtes i sin Tid til Stortingsmand for Trondhjem, men kunde af Helbredshensyn ikke møde paa Stortinget.

— Skibsreder Knud Knudsen i Stavanger er ifl. "Mrgbl." afgaet ved Døden, 75 Aar gammel. Han var en af alle agtet og afholdt Mand, som i flere Aar var Medlem af Stavangers Kommunestyre, Forligelseskommisær, Valgmand, var med blandt Søsterne af Stavanger Preserving Co. m. m.

— Disponent ved Liljedals Glasværk i Vermaland, Anton Thorstensen, er Langfredag pludselig afgaet ved Døden efter et Slagttilfælde, 54 Aar gammel. Budskabet om dette Dødsfald har vakt Sorg i vde Røde. Som Ordfører i Besigelsen for Moss Glasværk var den afdøde godt kjænt her i Byen, skriver "Moss Tidsskrift". Han aflagde i denne Egenstab hver Maaned Besøg her og havde ved sin sjeldne Elfværdighed gjort sig elset al alle, som kom i Berøring med ham. Disponenten op holdt sig her forrige Fredag, og Budskabet om hans hans hastige Bortgang valte dyb Bedrøvelse ikke mindst blandt Arbeiderne, hvorfra mange i en Aarstid har arbejdet under ham paa Liljedahls Brug.

Danmark.

Pastor Grove Rasmussen død.

Sogneprest ved St. Hans Kirke i Odense Grove Rasmussen er den 31e Mars afgaet ved Døden, 67 Aar gammel. I de sidste Par Aar har hans Helbred været vakkende, siden han ved en Gudsstjeneste i Tved Kirke ved Svendborg i 1902 blev ramt af et apoplektisk Anfall. Helbrede vendte dog nogenlunde tilbage, men det blev dog alligevel kun af kort Varighed.

Pastor Grove Rasmussen blev Prest i 1864 i Gram i Slesvig. Han blev en ivrig Forskjæmper for den danske Sag og deltog som saadan i Udgivelsen af Flyveblade "Holger Danske". Herfor blev han fengslet og som Arrestant først til Haderslev. Efter Krigen blev han kaldt til Sogneprest i Tøn og blev i 1870 assat, fordi han ikke vilde bede for Thjernes Geir. Han udgav i disse Aar Etbyggelsesbladet "Elias".

Da Grove Rasmussen vendte tilbage tilbage til Kongeriget, var der blevet dannet et Udvælg for den dansk-amerikanske Mission med Presterne Joh. Møller og Dr. Ludvig Helweg i Spidsen og den tjenstlige Grove Rasmussen blev nu antaget og i 1871 udsendt til Amerika for at undersøge Forholdene derude. Med ham fulgte A. S. Nielsen, som snart efter blev kaldet Prest i Amerika, og som, efter at Kirkesamfundet var dannet, senere blev dennes Formand og Ordinatør. Efter Tilbagekomsten føjte Pastor Grove Rasmussen sig et Hus i Gram og lod der indrette en Forsamlingshal for at samle Sønderjyderne til Gudsstjeneste og Møder. 1874 blev han kaldet til Sogneprest for Harte Brandrup og blev 1878 forslyttet til Allerup og Davinde. Han har været i Odense siden i 1892.

Bliver Island engelsk?

Den islandiske Ullingsmand Hermann Jonasson skriver i Tidsskriftet "Ullanten", at Island løber Fare for at blive engelsk Koloni. Og det kan kun blive til Gavn for saavel engelske som islandiske Handel og for islandiske Forhold i det hele taget. Den eneste som taber noget, er Danmark, som bliver skubbet ud af et Forhold, som kunde have bragt Fordele for begge Parter. Island er fattigt, og Island trænger til Hjælp, Kapital og Arbeitskraft, ikke gennem Naabegaver, men gennem Samarbeide, fordi Island selv har saa meget at yde, naar det først kommer paa Fode. Og dette har Engleanderne

med sit udprægede Handelsinstinkt allerede set, og de har begyndt at indføre engelsk Kapital i Landet. Her ligger Faren. Engleanderne besører Landet, lærer det islandiske Sprog, fjerber Lærlinge, fjerber Islands Varer, leder Befolningens i dens Livskamp ved at fjerne Torsten halvtørret, hvilket er af Betydning paa Grund af de fugtige Sommer. Engleanderne fjerber Jord og udbyder Jordlotter afgjort til den, som opdyrkler dem. Gjennem alt dette kommer Engleanderne, selve Befolningen, nærmere og nærmere til England, og tilført opstår det ganske naturlige Ønske, at Landets Statsforhold kommer under engelsk Styre. Selvopholdelsesdriften vil afdøde dette Ønske, og Engleanderne som er Verdens forstandigste og humaneste Handelsfolk, vil ikke være sene til paa alle Maader at imødekomme Islands Trang og Ønsker. Danmark kan aldrig forlange, at Island skal give Afskald paa Fordele, som et andet Land byder det. Men dette Samarbeide funde og burde ståbes mellem Danmark og Island. Det er dette, som en hel Del-endnu det første Parti — på Island ønsker: dansk Kapital, dansk Kundskaab, nærmest paa Landbrugets Omraade, hvor Island staar tilbage.

Kong Christians Hødselsdag.

København, 8de April. Paa Amalienborg har der i hele Dag været samlet en stor Menneskemængde. Kongen modtog i Løbet af Formiddagen Lykønsninger af Kongefamiliens Medlemmer og dens Gæster, Hoffets Damer og Herrer, Corps diplomatique. Kl. 12 modtog Kongen Medlemmerne af de 3 høje Rangklasser. Efter Kurten begav Kongen sig over i Residenspalæet og hilste fra Balkonen den forsamlede Menneskemængde, der brød ud i begejstrede Hurraaab.

I Anledning af Kongens Hødselsdag blev der givet et Gallataffel hos Kronprinsen og Kronprinsessen. Ved Taflet udbragte den ynde Kronprins Kongens Skål og udtalte sin Glæde over den Øre, det var for ham at være tilstede ved denne Lejlighed.

Voldsom Storm.

En stærk Storm rasede den 7de April over hele Danmark. Særlig voldsom for Uvejret frem i Jylland. Saaledes meddeler et Telegram fra Ribe, at Ørkanen der om Ejtermiddagen ligesrem flaaede det nye Robbertag i Stumper og Stukker paa Domkirken nordre Gavls østlige Side. En Del af Taget paa Raadhuset og flere andre Bygninger blev revet bort, Blækkedrin-

gen blev slægt af, Telefonstolper knækkede. Markerne var, saa langt Diet kunde næ, et stort Hav, og Overfømmelsen er stærre, end den har været i mange Aar. Om Ørkanens Virkninger paa Østkysten meddeler et Telegram fra Blaavandsbuk: Vandet har steget usædvanlig højt, og Havet er i voldsomt Oprør. Paa en Størrelse af ca. 2000 Areal af Blaavands Søndre Strand bryder den høje Ejø ret ind i Klitterne og bortslyller store Dele af Klitterne.

Smånyt.

12,000 flere Turister end i Aaret forud har ifjor glædet Danmark.

"Den danske Statsstibende" er den 1ste April begyndt at udgaa. Folketingssmand Guldbraaten staar også paa Bladet som ansvarlig overfor Presseloven.

I 1903 er indgaaet til Forbrug af Varer til et Beløb af 444 Mill. Kr. Værdien af Udsprisen af indenlandiske Varer har andraget ca. 352 Mill. Kr. Overfludsindspreselen er herefter ca. 92 Mill. Kr.

Paa Kongens Hødselsdag feirede et gammelt Ægtepar Husmand C. P. Jepsen og Hustru i Holsied ved Nestved deres Guldbryllup. Guldbrydgommen, der er 80 Aar gammel, deltog som Underbefalingsmand ved Livgardens 1ste Kompani i Treårskrigen.

En lidet 7 Aars gammel Dreng i Rudkøbing, sit for nogle Dage siden Drepine, og da Smerterne tiltog, tilkaldtes Lægen, hvem det lykkes at udfinde og sjærne Varsagen til Ondet, et Hvedekorn, der havde forvildet sig ind i Barnets Øre, en Dag da han legede paa et Loft: Hvedekornet havde begyndt at spire inde i Øret.

Selbstabet "De danske Forsvarsbrødre" for Silkeborg og Omegn afholdt 2den Paaskedag en stor Fest i Anledning af Foreningens 25-åarige Bestaaben. Byen var flagsmyklet. Kl. 5 gik en stor Procession med Musik og Faner i Spidsen gennem Gaderne, og om Aftenen afholdtes i Teatersalen et Festmaaltid, hvori deltog henimod 300 Døben- og Forsvarsbrødre.

Dr. J. W. Vance

Specialist.

Smertefri Behandling af
Piles, Fistuler, Revner og Bar
i Rectum.

En Bog om Sygdomme i Rectum paa
Ome 238 B, Fairchild St., Madison Wis.

Njendsgjænninger.

Hr. Redaktør! — Troens Skabelse er Guds Værk alene. Da Gud skabte Adam, da gjorde han først Legemet færdigt, og i det lidtse Legeme blæste han saa Livets Ande for at en Guds Biende kan blive en Guds Ven, maa Gud bortage Fiendstabet, Modstanden; han maa stabe en ny Lyst, Kraft og Længsel; alt hvad der angaaer vor Frelse maa han og vil han gjøre. Men alle bliver jo ikke frelste. Vi svarer: Vor Fordærvelse er af os selv. Kan vi end ikke løse den Gaade: Hvorfor Gud ikke borttager Modstanden hos alle, saa bliver vi dog staae: de ved, at vor Frelse ene og alene ligger i den Guds Haand, der vil alles Salighed. Men for denne Gaades Skyb maa vi da høre, at vi er Calvinister, saa de, som i Strid mod Skrift og Bekjendelse løser denne Gaade paa synergiffiske Vis, kan blive Lutheranere. Og saa faar vi høre, at vor Lære er et Angreb paa Kristus, den vil tage Kristus fra os, stænge Øren til Livet og hindre Troeværdighed om Salighed. Saa gruelig er den "misfornemme Branglære" efter Prof. Böckmans Mening, og denne Mening lader han følge et gammelt gjendrevet Skrift af Dr. Frishel om Naadevalget, som man nu paa gammel antimisfornemmelige Vis benytter som "Missionstraktat". — Nu, saaledes staar Sagerne. Viselig iør vi sige, at saadant er Vidnesbyrd om, at Forhærdelsen er kommet over en Del af disse, som har gjort Guds Ord til Løgn ved en Lære, som er hømt i Skriften, og intet Under, at man her vil afsløre den gamle med en ny Forhærdelse og lære saadanne Lærdomme, som er Menskers Bud. At Splittelsen i Kirken ligesom Strid i Kirken ikke alene er nødvendigt, men ogsaa et Gode, denne Mening spøger dog endnu hos dem, trods de 20 Favne under Jorden. Jaar de ikke se, at Strid og Splittelse er Synd, og saar de ikke se, at deres Splittelse, Forening og Kirkevæsen hviler paa en Løgn, saa er der lidet Haab om, at Forhandling om Læren vil nytte for deres Vedkommende; men i Guds Haand kan det tjene til, at andre blir forfærdede for Guds Ord og kommer tilbage til den rene Lære og sin egen Forsamling, og slir Røstermesterne og Løgnprofeterne.

D. Jonasson.

ATWOOD, LARSON & CO.

Stableret 1887.

Mobtager Farmproducenter, Hvede, Bng, Havre, Lin, Hø osv. paa Kommission. Høste Markedspriser, sieblæslig Betaling. Skriv efter vor daglige Markedslist. Vi henviljer til Exchange Bank.

513 Board of Trade, Duluth, Minn.

Billige Bøger!

Vi har saa mange Bøger, at vi ikke har plads til dem. Se dette Tilbuds! Send os en eneste Dollar, saa skal De saa i nærmeste Express Office:

- 1 Engelbrekt Engelbrektsson.
- 1 Bondehovedingen.
- 1 Niels Juul og Torben Nold.
- 1 Astronomiens Romantik.
- 1 Hvor laa Vinland?
- 1 Politiknotiser.
- 1 Ruslands Historie; af Thrigé.

Ikke en Dollar Stykken, men alle disse Bøger for bare \$1.00 portobetalit!

Når Bøgerne er saa umaadelig billige synes vi, at om man selv ikke trænger dem, saa kan man alligevel fåsbe dem og forcere dem til Folk, som trænger god Læsning. Albrig nogensinde før er norske Bøger blevne solgte saa billigt.

Vi betaler Portoen.

Skriv til

Amerika Pub. Co.,
Madison, Wis.

Storartede Vaar- og Midsommer-

EXKURSIONER

5¹/₃ DAG OVER ATLANTEREN
RECORD PASSAGE
MED DEN GAMLE PAALIDELIGE

CUNARD LINE

ESTABLERET 1840.

Til Skandinavien 8 Dage, 5 Timer.

De pragtfulde dobbeltpropellede Dampskebde
LUCANIA, CAMPANIA, 620 Fod lange, 30,000 H.-kraefter.

De hurtigste Dampskebde i New York-Liverpool Ruten.

De hurtige Express Dampskebde

UMBRIA, ETRURIA, 525 Fod lange, 14,500 H.-kraefter.

Det NYE dobbeltpropellede Dampskebde

CARPATHIA, 558 Fod lang, 13,555 Ton.

Udelukkende for 2den og 3die Klasses Passagerer.

De NYE dobbeltpropellede kæmpe-Dampskebde

SAXONIA, IVERNIA, 600 Fod lange, 14,150 Ton,

to af de største Dampskebde nogensinde anløbet Boston

AURANIA, kun 2den og 3die Klasse.

Fra NEW YORK. ||| Fra BOSTON.

LUCANIA, Mai 7 ||| **IVERNIA**, Mai 10

UMBRIA, " 14 ||| **IVERNIA**, Mai 10

CARPATHIA, " 17 ||| **IVERNIA**, Mai 10

CAMPANIA, " 21 ||| **IVERNIA**, Mai 10

ETRURIA, " 28 ||| **IVERNIA**, Mai 10

AURANIA, " 31 ||| **IVERNIA**, Mai 10

LUCANIA, Juni 4 ||| **IVERNIA**, Juni 7

UMBRIA, " 11 ||| **IVERNIA**, Juni 7

Specielle Bekvemmeligheder for 3die Klasse.

Private Rahitter med 2-4-6 Sovelpæde i hver

pa Overdecket. Over Seng udskæret med patent Spring Bund og forhinet med udformede Sengfloder.

Badeværelse. Sæjl, Vandtakke og Glasier.

Gode, Krage for Klæder og Hatter, etc., i hver Rahrt.

Hver Afdeling har sin egen Spisehal, stor og rummelig, Spisebammer med Dampbord, The og Kaffe Urne etc., etc.

To Promenadepladse, en paa det aaben Dæk

for Brug i snuende Vejr, og en stor Plads paa Overdecket beklædt mod Regn og vind.

Bøgeværelse, stor og behageligt.

Et Siddeverrelse for Dame, elegant udskæret,

og med et vakkert Piano for Tredie Klasse Passa-

geres udelukkende Ubenyttelse.

Overtræffelige Bekvemmeligheder for alle

Klasser, men i Cordelesched Tredie Klasse.

Frit Brug af Sengfloder for Tredie Klasse Pas-

sagerer. Ligefra frie Spise og Drikkefar, hvilke holdes

rene af Companiets Venere.

Før alle andre Opholdninger henvend Dem til vores

Local-Agenter eller til

F.G. WHITING, Mgr., Dearborn & Randolph, Chicago.

A. G. Johnson Co., 10-14 Washington Ave.

S., — — Minneapolis, Minn.

R. M. Camp, Madison, Wis.

Agenter.

WISCONSIN RUBBER CO., Madison, Wis.

RUBBER IS KING!

Facts Are Stubborn Things When Backed by Government Reports.

"Francisco Lacroix, of Palenque, Chiapas, stated that the returns from his eight-year-old trees were about two and one-half pounds per year."—Extract from Reports from Central America and Mexico.

"Senor Galinda, of Frontera, tapped several hundred six-year-old trees and obtained an average of two and one-fifth pounds of rubber per tree."—Extract from Reports from Central America and Mexico.

"There is one case authenticated in Soconusco, State of Chiapas, where three young forest rubber trees were transplanted which have now yielded for more than 35 years. The diameter of the trunks of said trees is now about seven feet and their branches at their greatest expanse are more than 80 feet. Each of these trees yield annually more than 50 pounds of gum."—Richard Gunther, U. S. Consul-General.

"One acre of 193 trees and 600 pounds as the yield at 50 cents per pound, a profit is realized over expenses of \$300, gold, per acre."—Bulletin Bureau of American Republics, published by the U. S. Government, 1898.

"A well-managed rubber plantation, after six years, should be able to distribute among its shareholders from 100 to 1,000 per cent annually on their investment."—Matias Romero, formerly Minister at Washington for Mexico.

"At the first tapping after the trees have reached the age of six or seven years a net profit of \$350, gold, per acre is made, and as the yield per tree increases yearly the profits also increase in proportion."—Bureau of American Republics, Washington, D. C.

"One hundred thousand rubber trees, the first year's harvest, will yield \$120,000."—British Foreign Office Report, No. 385, page 27. (Over \$500 per acre. Basis of 193 trees to the acre.)

"A healthy tree should yield an income of \$15 to \$20 per annum."—Rubber Culture in Ecuador, Advance U. S. Consular Report, March, 1898.

"By the end of the seventh year the grove will be in bearing and we will have a profit of \$300, gold, per acre."—Bulletin of Bureau of American Republics, January, 1898. Note.—193 trees to the acre.

"Some trees of two or three feet in diameter will give annually 20 to 40 pounds of good rubber."—From U. S. Consular Report, October, 1896.

For further information send postal card or letter to Wisconsin Rubber Co., and receive a circular with map and estimated dividends.

CLIP THIS, FILL INN AND MAIL TO US.

WISCONSIN RUBBER COMPANY,

15-18 Fairchild Block, Madison, Wis.

Gentlemen: I am interested in the proposition you offer and request that you send booklet and other information you have available on the subject.

Name.....

Address.....

Occupation.....

Crude Rubber Is Now Worth \$1.60 Per Pound.

In 1903 it was \$1.00 per pound.

President—R. B. Anderson, Editor of "Amerika", Madison, Wis.

Vice-President—Dr Chas H. Hall, Madison, Wis.

Secretary and Gen'l Manager—Samuel W. Merrick, Madison, Wis.

Treasurer—Frederick C. Hutson, Madison, Wis.

Attorney—Judge Edwin F. Carpenter, Janesville, Wis.

Man kan ogsaa, om man vil, strive til Næstus B. Anderson.

Vælger Mennesket at blive omvendt?

(Af F. Jørgensen.)

Naar der er opstaat Strid om et Punkt i den Kristelige Lære, er der Fare for, at mange tager mere Hensyn til Personer end til Sagen.

Bisse Personer, der indtager en mere fremstupt Stilling, samler man sig om, og der bliver Spalninger blandt dem, som før stod sammen.

Det gjentager sig saaledes atter og atter, hvad der hændte i den Korinthiske Menighed, hvor nogle holdt med Paulus, nogle med Apollo og andre med Petrus. Dette Uvæsen reser Paulus strengt.

Nu, vi bør tage tilbørligt Hensyn til den Lærdom, Erfaring og Guds-frygt visse Lærere i Guds Menighed maatte have fremfor andre. Men ganske urigtigt vilde vi handle, om vi af den Grund paa nogen Maade tilsidealte Sandheden.

Sandheden er Hovedsagen. "En er eders Mester, Kristus." Hovedsagen er ikke Dr. Larsen eller Dr. Schmidt.

Mange af os har haft disse Mænd til Lærere, og vi ved, med hvilken stor Dygtighed hver af dem fylde den Stilling, han indehavde.

Det er vor Pligt at være taknemlige mod vores Lærere, der har tændt Lys i os, og han har en lav Sjæl, som ikke giver sine gode Lærere en varm Plads i sit Hjerte. Men derom nogen af dem fører vild i Læren, kræver dog Gud af os, at vi stiller os paa Sandhedens Side og vindner mod Løgnen. Saa modige bør vi dog være, hvor dygtig end vor Lærer maatte være.

Da den store Mand Melanchton var affalden fra den lutheriske Lære i nogle Sjæller, blev nogle Mænd sendt til Wittenberg, hvilke skulde forhandle med ham om alle Artikler, de havde med. Ved Aftelsen formanedes de til at være modige og sige ham sin Menning, sjælt han havde været deres Lærer.

Der har været skrevet og talt meget om "Selvbestemmelse", "Valg" og "Valgets Standpunkt" i Korbindelse med Omvendelsen. Hvad jeg har at sige om det, der indeholbes i disse Ord, vil jeg forsøge at samle i et Svar paa det opstillede Spørgsmaal: Vælger Mennesket at blive omvendt?

Jeg kan her strax sige, at der blandt Menneskene har været og fremdeles er Venighed ogsaa om denne Sag som om saa mange andre; thi nogle svarer ja, andre nei.

Naar en bestemmer sig for noget, vælger noget, vil han det. Det er Handlinger, som Viljen foretager. Saadan er den almindelige Brug af Selvbestemmelse og Valg.

Der maa være mere end en Ting, der maa være mindst to Ting, blandt hvilke vi vælger. Vi vælger ikke, naar der er Tale kun om en Ting.

Naar vi vælger at gjøre noget, eller at noget skal gjøres, gaar vores Valg forud, og det, vi vælger, efterpaas.

Foruden Viljen er en anden Evne i Sjælen virksom ved ethvert Valg, nemlig Forstanden. Denne tager ogsaa mere eller mindre Del i en Valghandling. Først tænker man, og saa beslutter man. Somme overveier ikke vel, før de vil eller gjør noget. Der er Mennesker, om hvem vi figer, at de først handler, og saa tænker de. De gjør Ting i Tanke-løshed, og maa ofte lide derfor. Men det er albeles umuligt, at Forstanden ikke skulde delta i nogen Grad. Hvor ingen Forstand deltaget, der foretages ikke nogen Viljeshandling. Det er kun en Handling ifølge Instinct som hos Djurene.

Det er Viljens Gjerning at ville. Den maa ville et eller andet, ligesom Diet maa se og Øret høre noget. Viljen er aldrig ledig, hvor Forstanden er virksom, men gjør noget bestandigt, ligesom Hjertet til enhver tid arbeider i det levende Menneske.

Viljen kan ikke ville hvadsomhelst. Den kan ikke ville noget, som er fuldstændig ubekjendt for Forstanden. Viljen vil nemlig noget af en eller anden Grund; men er det aldeles sjælt for Forstanden, formaa jo ikke denne at fremføre nogen Grund.

Den kan heller ikke ville to modsatte Ting samtidigt. Den vil kun den ene af Gangen. Dernæst kan den ikke ville noget, som danner Modsetningen til dens Beskaffenhed. Et Viljens Beskaffenhed god, vil den det gode, er dens Beskaffenhed ond, vil den det onde.

Den er saaledes begrænset i sin Evne, og er som Guds Vilje. Gud kan ikke ville det onde. Men der er den Forskjel, at Guds Vilje er usædvanlig, men vor foranderlig.

Vor gode Vilje kan blive ond og vor onde god. Guds Vilje kan ikke ville andet end det, som stemmer overens med dens Beskaffenhed. Vor Vilje ligner deri sit Forbillede Kristus, som figer: "Saaledes hører hvert godt Træ gode Frugter; men et raadcent Træ hører onde Frugter. Et godt Træ kan ikke bære onde Frugter, og et raadcent Træ kan ikke bære gode Frugter."

Hvad Viljen vil, det har den Lyft til; den vil det og vil det frit. Den vil aldrig af Træng, mod sin Lyft. Det er dens Natur at ville noget; men aldrig kan den twinges til at ville en bestemt Ting.

Vi kan twinge os selveller andre til at gjøre noget, men ikke til at

ville noget. Et Menneske kan ikke få. Et twinge sin Vilje til at ville noget, som strider mod dens Beskaffenhed. Et den god, kan den ikke twinges til at ville noget ondt. Et den ond, kan den ikke twinges til at ville noget godt.

Viljen kan paavirkes, og det i den Grad, at dens Retning bliver en anden, dens Liv et andet, saa den vil det, den før ikke vilde. Den kan ikke undgaa Paavirkning, idet utallige Ting øver Indflydelse paa den. Menneskene paavirket hverandre, gode og onde Magter, Gud og Djævelen indvirker paa dem. Ikke blot Viljen er Gjenstand for Indflydelse, men ogsaa Samvittigheden og Hjælperne.

Veten gaar gjennem Forstanden. Denne fremstæter Grunde for Viljen til at ville noget. Naar den vil noget, vil den det altid af en eller anden Raasig. I somme Ting, i hvilke Samvittigheden og Hjælperne kommer i Betragtning, virker ogsaa disse sammen med Forstanden paa Viljen, i andre Ting alene Forstanden.

Naar den saaledes er under Paavirkning, fremkaldes der noget i den. Det opstaar Bevægelser, Tilbørligheder. Vi figer, at Viljen da drages mod noget, bøjes mod noget. Naar den nu drages mod noget, bliver der Strid i den mellem de to Tilbørligheder, Hovedtilbørligheden og den underordnede. Hovedtilbørligheden er den, ifølge hvilken Viljen vil noget. Vel vil den altid noget af Tilbørlighed og aldrig noget mod sin Tilbørlighed; men ikke enhver Tilbørlighed, som melde sig paa dens Omraade, vil den. Den stærkeste er dens egentlige Tilbørlighed, den, der giver den dens Retning. Den vil ikke en underordnet Tilbørlighed; men forsøster den og det, som Tilbørligheden angaaer, med mere eller mindre Styrke.

Naar den underordnede Tilbørlighed indtager den andens Plads, vil Viljen den og det, hvortil den saaledes er tilbørlig. Det andet vil den ikke længere, men forsøster det. En Tilbørlighed i Viljen til noget, der danner Modsetningen til, hvad den vil, saa at det gjælder om et enten—eller, svækker Kraften i dens Viljen, frigjør den fra Hovedtilbørligheden i Forhold til den underordnede Tilbørligheds Magt, og denne binder Viljen til sig paa samme Tid og i samme Forhold. Efterhvert som denne vojer, formindskes hin. Men kan man ikke da tænke sig, at det Tidspunkt kommer, da begge Tilbørligheder er lige stærke?

Her er Tale om to Ting, hvorfra den ene ophører den anden. Hvis begge Tilbørligheder skulde være lige stærke, maatte vi sige et af to,

nemlig at enten vilde Viljen to modsættende Ting samtidigt, eller at den ikke vilde nogen af dem. Men det er ikke muligt, at den vil to Ting, hvorfra den ene ophører den anden, til en og samme Tid.

Vi kan heller ikke sige, at den intet vil, da Viljen maa ville, som Jorden maa bevæge sig, og naturligvis maa ville i foreliggende Tidselde. Jeg trod derfor, at der ikke gives noget Tidsrum, da de to modsætte Tilbørligheder i dette Tidselde er lige stærke. Den ene eller den anden har omend nokaa lidet Overmagten. Viljen vil det ene, intil den vil det andet. Men jeg gaar med paa, at Viljen kan være i en saadan Tilstand, at den kan ville snart det ene og snart det andet, at altsaa snart seirer den ene Tilbørlighed, snart den anden. I et saadan Tilselde er Viljen ikke kommen til nogen fast Beslutning, nogen værig Retning. Det findes saadanne Tilsæder; men der findes ogsaa Tilsæder, hvor saadan ikke sker, saa at naar Viljen vil noget, da vil den det i ethvert Fald for længere Tid.

Viljen har i mangfoldige Ting Kraft i sig til at vælge. Naar der optræder ved Paavirkning en Tilbørlighed til noget, kan den antage den øller forsøster den. Den kan fordrive Hovedtilbørligheder og give den nye hins Plads. Under denne Handling lytter den vel til Forstandens Røst; men den har Valget og saa mellem de forskellige Grunde, som Forstanden fremstætter.

Den kan vælge at forblive under en vis Paavirkning og den kan bestemme sig til at unddragte sig den. Den har Valgsfrihed, den er ikke bunden af nogen Tilbørlighed saaledes, at den ikke kan antage øller forsøster. Den har Valgevne, og naar den er saaledes stillet, at den skal vælge, befinner den sig paa Valgets Standpunkt.

Naar Viljen paavirkes, og der bliver Bevægelse, opstaar Tilbørlighed til det modsætte af det, som den vil, da virker det frigjørende paa Viljen med Hensyn til, hvad den vil, som jeg har sagt ovenfor.

Der bliver Splittelse i Viljen. Den kommer nye tanker ind i Forstanden saavel som noget nyt ind i Viljen. Der bliver en forsøgt Virksomhed i Forstanden og de tilsvarende Bevægelser i Viljen paa Grund af Paavirkningen. Men ved denne sættes ikke Viljen i stand, det er, udrustes ikke med Kraft til at vælge.

Naar den vælger, gjør den det af egen Kraft. Ved Paavirkningen hedes den Hjælp. Til sidst afhænger dog Valget af Viljens egen Evne, og ved Paavirkningen bliver den fun støttet og tilhåndet; men den meddeles ikke Kraften, fordi den har den og ingen kan give en anden no-

get, som denne allerede har: Her er et Eksempel:

En Mand har bestemt sig til at reise til Byen en vis Dag. Han maa retse over en stor ubehoer og stovloes Prærie, hvor ingen Veje findes. Det er Vinter, og Sne dækker Jorden. Winden blæser, og store Skymasser viser sig paa Himmelnen. Alle Ting inder paa, at en Snestorm er i Anmarsch. Og det snør virkelig allerede noget.

Manden har begyndt Rejsen og er ubekjendt med Faren, som ligger foran ham. Hans Nabo, der ved, hvad en Snestorm er paa en øde og nogen Prærie, ser ham lære forbi. Han springer hen til ham og taler til ham for at faa ham stanset.

Manden stanser. Den anden figer til ham, at han ikke bør reise til Byen den Dag, fordi en Snestorm kommer og forklarer ham, hvor farlig en saabun er paa disse Kanter. Efterat have lyttet til Naboen's Tale, vender den reisende sine Heste om og færer tilbage til sit nærliggende Hjem, hvor han er i fuldkommen Sikkerhed, medens Stormen raser ude.

En frugtfull Snestorm blev der, og var han reist, havde han sikkert fundet sin Død i Sneen. Naboen gav ham ikke Kraften til at vælge; men han virkede gennem sit Ord paa hans Forstand og tilskyndede hans Vilje i den Hensigt, at denne skulle forkaste Vyretten og bestemme sig for Hjemtrelse. Og hans Vilje havde Frihed og Kraft til at forkaste og autage, hvad Naboen vilde.

Jeg sagde ovenfor, at i mangfoldige Ting har Viljen naturlig Kraft til at beslutte. Dersom Talen bliver om de rent aandelige Ting, om de, som angaar den sande Omvendelse til Gud og Saliggjørelsen, er Stillingen en anden.

I saadanne Ting har vi ikke noget Kraft. Og for Fornusten synes de usørnslige. Evangeliet Lære er for den en Daarslab og Forar-gelse.

Da Robert Fulton havde bygget den første Dampbaad og skulde forestage den første Prøvetur opover Hudson-floden, lo Folkehoben ad ham, kaldte ham en Daare og kastede raadne Udg. Endog Fultons Far deltog heri. Fulton saa, hvad andre ikke saa.

Men ingen menneskelig Land vilde have været i stand til at udønke den evangeliske Lære.

Sokrates var det viseste Menneske, som Verden har set, men Evangeliet vilde for hans naturlige Fornust været en Daarslab. En Filosofi, der henter sit Lys fra den naturlige Fornust, fører ikke til Kristus. Kristendommen er noget, som ikke noget Menneske kunde udønke; men dette er et vigtigt Bevis for dens guddommelige Oprindelse.

Den naturlige Fornust fremsetter dersor ingen Grund for Viljen til at ville Omvendelsen, men meget mere Grund mod denne.

Og den naturlige Vilje er "ubuelig til det gode og tilbørlig til alt ondt", siger Pontoppidan. Konkordieformelen fremholder i Artikelen om den frie Vilje, at denne er ikke blot hortvendt fra Gud, men ogsaa blevet en Guds Fiende, og at der ikke er den ringeste Gnist tilbage af godt i den.

Naar nu Viljen skal satte Beslutning med Hensyn til Omvendelsen, er det indlysende, at hvilken Art en saadan Beslutning bliver. For Fornusten er Omvendelsen noget dumt og for Viljen noget, som den er en Fiende af.

I Fornusten intet Lys, som kan sprede Mørket, i Viljen ingen Kraft, som kan fjerne Fiendskabet, alle Mennesker er i den samme stillstand af Naturen. Og ved enhver Beslutning maa baade Fornusten og Viljen tage Del, hvorfor man ofte slår den sammen til et under det latinske Ord Arbitrium. Saaledes Luther, Konkordieformelen og andre. Et det vanskeligt at se, at Beslutningen vil blive ugunstig for Omvendelsen til Gud?

Men hvordan er Viljen under Omvendelsen? Hvad vil den under Omvendelsen, for Gjensædelsen, medens Gud virker paa den ved Ordet?

Jeg har før paapeget, at Viljen ikke vil eller kan ville noget, som staar i Sæd med dens Bestaffen-hed. Viljens Bestaffenhed er efter Falder blevet ond, derfor vil den det onde og ikke det gode, saalænge som den har denne Bestaffenhed, eller saalænge som denne Bestaffenhed er den herstende, den bestemmende.

Den vil det onde, indtil den vil det gode, ligesom i andre Ting, hvor den vil noget, og Spørsgsmålet dreier sig om at ville noget andet istedels for det, som den vil. At Viljen vil det onde og ikke det gode, det kommer af dens Tilbørlighed. Viljens onde Tilbørlighed er dens Bestaffenhed.

Luther figer træssende, at Viljen er sangen eller bunden. Med saa sterke Lænker er den bunden, at den ikke forvaar at rive sig løs, hverken helt eller halvt, eller i ringeste Grad. Den er saa tilbørlig til det onde, at den ikke engang vil komme løs, men er imod det, indtil den er blevet gjort villig.

Hovedtilbørligheden, Tilbørligheden til det onde, maa overvindes, og Tilbørligheden til det gode maa indtage hins Plads i Viljen, førend Viljen kan ville det gode.

Naar denne nye Tilbørlighed her-ker i Viljen, ha vil denne det nye,

det er det gode og samtidigt med denne Forandring i Viljen, har en tilsvarende fundet Sted i Fornusten, den er nemlig blevet oplyst, saa at det, som den før ansaa for Daarslab, betragter den nu som den høi-este Visdom. Den figer om sig selv som den blindsøgte: "En Ting ved jeg, at jeg, som var blind, nu ser."

Denne Forandring har Gud gjort og alene han, gennem Ordet, idet han ved dette Midtel har virket paa Forstanden og Viljen. I Ordet er den Hemmelighed aabenbaret, som var sortet fra evige Tider af, og hvilken ikke nogen menneskelig Land kunde udønke.

Naar et det, at Hovedtilbørligheden fordrives fra sin Stilling i Viljen, og den anden indtager dens Plads?

I Gjensædelsen. Det hører som en væsentlig Bestanddel til Omvendelsen, at Viljen bøles, saa en ny Retning, en god Retning. Gjensædelsen danner Slutstenen i den store Omvendelse. Naar nu Viljen først i Gjensædelsens Gleblik bliver i den Grad bøjet, at den vil, kan der da være Tale om, at Mennesket vælger at blive ombendt?

Her griber jeg Anledningen til at sige noget om det Spørsgsmål: Sætter ikke Gud Mennesket i stand til at bestemme sig for eller vælge det gode? At sætte i stand betegner, at det gjøres for nogen eller ved noget, som er nødvendigt i et vist Diermed. Et Hus sættes i stand, naar saa meget gjøres ved det, som behøves, for at det kan benyttes. Hvis en vil gjøre en Reise, og han kun trænger til Penge, sættes han i stand dertil, naar han faar dem. Et en blind, sættes han i stand til at se, naar han faar sit Syn. Naar nu Viljen er, som vor Børnelærdom figer, ubuelig til det gode og tilbørlig til alt ondt, maa dens Istand-sættelse betyde, at den gjøres dueltig til det gode og utilbørlig til det onde, det vil sige, bestries saaledes fra den onde Tilbørlighed, at den ikke længere behersker Viljelivet, og at Tilbørligheden til det gode træder i dens Sted. Dette er, hvad Viljen har behov, og dette finder sin Aflutning først i Gjensædelsens Gleblik. Hvor dette er gjort ved den, bestemmer den sig ikke, kan den ikke og vil den ikke bestemme sig for det sande Gode. Der er naturligvis ikke noget Menneske, som vælger at komme til Synderier. Denne indfinder sig mod Menneskets Vilje. Der gives heller ikke nogen, som vælger at ville Omvendelsen.

Mennesket skulde altsaa h. finde sig paa et Punkt, hvorpaa der gaar to Veje, af hvilke den ene er at ville Omvendelsen, og den anden ikke at ville den. Det skulde da bero paa hans Valg, hvilken Vel han slaa-

ind paa. Men naar Tingen er, at han ikke vil eller kan ville før Omvendelsen, ved Begyndelsen af den eller under den, men først i Aflutningens Gleblik, hvorledes kan han da vælge at ville blive omvendt? Kan Valget have tilbagevirkende Kraft? Ingen vil dog noget, før han vil det, og heller ikke vil nogen noget mod sin Vilje.

Naar Viljen er fornyet, naar den er blevet bestriet fra den onde Tilbørligheds Overmagt, og den gode Tilbørlighed har facet Herredømmet, da har Gud sat Viljen paa Valgets Standpunkt, har sat den i stand til at vælge, fordi den har facet den nødvendige Frihed til at bevæge sig med Hensyn til det gode. Og paa den anden Side kan Viljen ikke siges at være i stand til at vælge det onde, førend den onde Tilbørlighed igjen er kommen til Magten paa Grund af et vist Forhold.

Det at ville det gode og at ville det onde, staar ikke paa lige fod i den omvendtes Vilje.

Stillingen er ikke, som naar et Menneske staar ved to Veje, og han skal afgjøre, hvilken han skal gaa; thi den gjensædte vil allerede den ene Vej, den gode Vej. Hvor Gjensædelsen vilde han den onde. Dersom vi da taler om at vælge at ville Omvendelsen, kan det kun betyde at vælge den daglige Omvendelse.

At sætte Viljen i stand til at ville, kan ikke bestaa bare det, at Gud gjør ved Paavirkning den gode Tilbørlighed saa stærk som den onde. Dersom der gaves en saadan Tilstand, da vilde Viljen hverken det onde eller det gode, eller den vilde begge Dele samtidigt.

Hvis der gaves en saadan Mellemstillstand, hvorfra kom den Kraft, som gjorde, at Tilbørligheden til det gode ikke Overmagten, naar den ikke kom fra Gud?

Der er mere Ratarb i denne Egn af Landet, end alle andre Sygdomme til sammen, og den blev indtil de sidste faa Aar antet som uehbredelig. I mange, mange Aar erklærede Lægerne den for en lokal Sygdom og forsøgte totale Medicin, og da de ikke opnæede Hebrede ved total Behandling, erklærede de den for uehbredelig. Videnskaben har bewist, at Ratarb er en konstitutionel Sygdom og dersor træver konstitutionel Behandling. Ball's Catarrh Cure, fabrikert af F. J. Cheney & Co., Toledo, Ohio, er det eneste konstitutionelle Lægemiddel i Markedet. Det tages indbundt i Portioner fra 10 Draader til en Thefselfuld. Det diceret direkte paa Blodet og Sygdommen Slimhinder. Det tilbinder et hundrede Dollars for elbvert Tilfælde, det ikke kan fure. Stid efter Cirkulærer og Bidnesdrab. Adresse: F. J. Cheney & Co., Toledo, O.
Salges hos Apothekere, 75c. Ball's Family Pills er de bedste.

Dr. J. L. URHEIM

Bolig: 923 W. Division St., Chicago.

Kontor: Ell 9 Form., 1-2 og 6-8 Etterm.

Norsk Læge.

Bejzenende Læge ved Cook County Hospital.

Specialitet: Krontiske Sygdomme.

JOHN M. NELSON

Norsk Sagfører.

Sager for Probate Court Specialitet.

Room 5, Badger Bl'k. — 14 S. Carroll St.
To Døre Dørs fra Hotel.

Livet i en russisk Landsby.

Semistvoerne i flere russiske Distrikter har i den senere Tid foranstaltet indgaaende Undersøgelser for at konstatere Mårsagerne til den store Øsdelighed blandt Smaabørn i de russiske Bondefamilier, meddeler Tidskriftet "La Russie". Denne Undersøgelse bringer meget interessante Oplysninger om de økonomiske, moraliske og sanitære Forhold paa Landet i Rusland; særlig er Indberetningen fra Landsbyen Malchjevo betegnende.

Om Sommeren bor Malchjevos Indbyggere fordeles i en slags Boliger bygget af Grene og Klæste eller i aabne Skur, men Størstedelen af Varet bor de i sin Igba.

Rummet i disse Hytter er i Regelen fra 12,5 til 19,5, og Beboernes Antal er i Regelen 6 a 8. Den Luftmængde, som falder paa hver enkelt, bliver saaledes 7 a 8 Kubikmeter, medens der ifølge Sundhedsreglerne kræver 14 a 16 Kubikmeter. Beboernes Antal varierer mellem 3 og 12 a 14 pr. Hytte, men disses Størrelse faar langtfra altid i Forhold til Beboernes Antal, og ofte bor flere beboede Familier sammen i en træn liden Igba. Jo talrigere Familien er, jo knappere bliver det selvstændigt om Bladsen, og jo mere opbrugt bliver Luften, idet alle Hensyn til Renlighed negligeres. Det er kun den naturlige Ventilation, som opstaar ved Træt gjennem utætte Øre og Binduer, gjennem gisne Begge og sprudne Gulvplanter, som bevarer Beboerne fra at blive kvalt i denne rædsomme Atmossære. Om Vinteren bor Lam, Kalve, Grisunger, Fjærkræ — hele Husdyrbestanden sammen med Familien, Gulvet bliver komplet gjennemtrukket med Ørenes Excrementer og udsender en Stark, som gjør Usten endnu mere udholdelig end den allerede er paa Grund af Bøndernes egen Urensighed i enhver Henseende. Kunlig Ventilation eksisterer absolut ikke. Kun i nogle faa Huse, 15 bare, er Binduerne forsognet med Ruder, som kan støbes tilfæde, men denne Anledning til at lufte behydes aldrig om Vinteren. De Lufthuller, som i enkelte Huse er anbragt over Ovenen, bliver for det meste stoppet igjen med Tiller, som ikke fjernes vndtagen for det Undtagelsesfælde, at Ovenen ryger, eller at Udbillingen af Kulorygd har gjort en eller anden syg. Ordentlig udluftet bliver en Igba aldrig.

Interiøret i Malchjevos Huse er det samme, som sees overalt i russiske Landsbyer: I det ene Hjørne Hængesæder, Bænk langs Væggene, Hylde til Husgeraade og et stort Bord uden Dag, hvor man spiser. Paa det samme Bord tillaves Maden og foretages alle mulige andre mere eller mindre propre huslige Arbeider. Gulvet bestaar i 54 af 100 undersøgte Huse af stampet Jord, hos de mere velhavende Bønder af Blanke. Paa Knage og Spigere hænger om hverandre Sænkindsæder, Lægbundter, Sæleksi o. s. v. Senge mangler næsten overalt (man fandt kun Sengesteder i 9 af 100 Huse), man sover paa Bænken eller paa Gulvet, Kvinder og Børn, unge Biger og unge Gutter, Gifte og Ugifte, Friske og Syge — alle sammen i et og samme Rum. Sengkæder findes ikke, man ligger paa Halm, paa en slags Matter eller simpelthen paa Gulvet, idet man dækker sig med fine Klæder. (I et eneste Hus fandt man et Sengetæppe og i et andet en Underdyne. Ifstedsfor Hovedpude benytter man nogle af sine Klæder eller en Sæl. Spædbørnene ligger ved Siden af de andre i fine Bugger, indtullede i smudsige Filser. Det trænge Rum, den forpestede Luft, Tilstandeværelsen af Syge, Magelen paa Lys, den voldsomme Temperaturforandringer, hvergang Øren

lukkes op — alt dette bevirker en overordentlig frugtbar Jordbund for alslags Sygdomme, forårssager stor Øsdelighed blandt Smaabørn og umuligjør enhver Kamp mod smitsomme Sygdomme. Tæring og Tyfus hærjer frugtelig, og af Kvinderne er der desuden sorgeligt mange, som dør i Barselfseng.

Maden er den sædvanlige blandt russiske Bønder: Overværende vegetabilisk Føde, utilstrækkeligt Fædtesof, for meget Egggehvidestof. Føden bestaaer hovedsagelig af Rugbrød, Poteter, Kaal, særlig Surkaal, desuden spises Ugurker, Løg, Vandmeloner, Kæddiser o. s. v. Hovedbestandelsen af Maaltiderne udgjøres af Rugbrødet, et godt intet Brød, som efter Bøndernes Mening er uundværligt for Folk, som har tungt Arbeide, alt det andet er bare af underordnet Betydning, bestemt til at bringe en Smule Variation ind i Maden. Kjød ansees ikke for at være nogen særlig fortinlig Spise, og paa samme Tid, som Bønderne indrømmer, at de nok kunde synes om at spise et Stykke Øre- eller Saarekjød, foretrækker de en tung kompakt Spise, "som de kan hænde i Maven", først og fremst Rugbrødet, dernæst en fed Surkaalsuppe eller en Grynsuppe tillabet med Smør eller Ostie. Den skadelige Virkning af denne Føde spores især paa Børnene, som faar den samme Mad, saasnart de er afvænt.

Som Drif finner vi Øbas og The; den sidste er Tegn paa en vis Velstand og er endnu lidt udbredt. Öl drifles ogsaa, medens Konsumtionen af Brændevin i den heromhandlede Landsby er mindre, end man skalde tro. Statistiken fastsætter en aarlig Konsumtion af ca. 46 Hektolitter paa 1.208 præne Indbyggere af begge Kjøn, hvilket udgjør mindre end 4 Liter pro persona. Dette bliver gjennemsnitlig lidt over en Spiseffekt om Dagen, saaledes et ganske ubetydeligt Øvantum. Man maa imidlertid lægges Mærke til, at Bønderne ikke fortærer Brændevinet saaledes regelmæssigt — de drifler i værlimod kun nogle Gangs om Varet, men da sætter de ogsaa stoe Øvantitter tilbage, til stor Skade for sit Budget. Brændevinet viser sig saaledes ogsaa her, som andre, Steder at have en højt uheldig Inflydelse paa Landbefolningens økonomiske Stilling.

Finsens Lyskur.

En Sælebod for mange.

I Rosenbængets Hovedalle i Kjøbenhavns liggende et Hus, som i mange Øre har facet noget af den Glans, hvormed Eventyret har omvævet sine Stotte: Det er Professor Finsens Lysinstitut.

Der er en hel Del Mennesker, som er rammet af den Ulykke at være angrebet af den saakaldte Lupus, en Art tuberkuløs Hudsygdom, som øder sig ind i Hud og Kjød og ofte helt fortærer den Legemsdel, den har angrebet. Høst leirer Sygdommen sig i Næseregioner, og det hænder tidt, at den fortærer hele Næsen.

Den angrebne Ulykke er saa meget sørre, som Sygdommen intet berører dem af deres Landsevner eller deres Legemskraft; men den kan gjøre deres Uldseende saa roedelsfuldt, at frikle Mennesker med sin bedste Vilje ikke er i stand at omgaas dem. Man vil forståa, hvad det er for en Fortvilelse for Mennesker, som har sin Krafts fulde Brug, at være henvist til en Art Orkenensomhed midt iblandt Menneskene, foruden at de ofte er nødt til at leve paa andre Menneskers Maade, fordi det neppe

er de Lupussyge muligt at opdrive Arbeide paa Grund af deres strækkelige Uldseende.

Lægerne har i lange Tider forsøgt alle mulige Midler for at stanse Sygdommen. Man har kaaret, setet og brændt — alt forgjæves. Øndet har godt sig ind i det frie Kjød, uhindret af Lægernes Anstrengelser.

Saa var det, at Professor Niels R. Finsen begyndte Experimenter med den saakaldte Lysbehandling. Han arbeidede i en Kelle af Øar med den nye Behandlingsmaade, hvorved det angrebbe Sted utsattes for Virkningen af koncentreret Lys, og da Resultaterne viste sig meget lovende, oprettedes der et offentlige videnskabeligt Institut under Navnet "Finsens medicinske Lysinstitut." Det installeredes i en liden "Enslave" i Kommunehospitalets Have og var tænkt at skulle fortsætte de videnskabelige Undersøgelser af Lysets Virkninger med det Maal for Øie at gjøre Lysbehandlingen anvendelig i den praktiske Medicin. Men Omstændighederne førte med sig, at Institutet ved Siden af sin videnskabelige Virksomhed maatte optage Arbeidet til Bekjempelse af Lupussygdommen i Danmark. Ved privates og det offentliges interesse rede Bisstand og økonomiske Støtte foretages snart Udbidder i Lokaliteterne, indtil man nu har naaet til "Eventyrslotet" i Rosenbængets Hovedalle.

Behandlingen havde forbausende Resultater. Selv hos Folk, som i mange, mange Øre har lidt af Sygdommen, blev dens videre Udbredelse stanset og den anrettede Skade delvis ubedret. Og hvor Sygdommen var forholdsvis ny, var Hæbredslen fuldstændig.

Rigtigt om Finsens vidunderlige Opfindelse kom som et Eventyr til de ulykkelige, som havde været vant til at anse sig som uheldelige, og Tilstrækningen til Institutet var stor. Paa kortere Tid end sligt sædvanligt flere, f. s. Professor Finsens Navn rundt hele den civiliserede Verden, og han var om ikke længe Danmarks populæreste Mand. Rundt i de forskellige Lande oprettedes Lysinstitute, og i Danmark dannedes der strax et Selskab til Hjælp for trængende Lupussyge, som har understøttet mange. Imidlertid har Selskabet haft den Glæde at se sin Virksomhed gjort overflødig, da det ved Lov er blevet bestemt, at Lupus skal modtages blandt de Sygdomme, som bliver at behandles paa det offentliges Bekostning uden at henregnes til Fattighjælp.

Her er et kort Resume af Methoden i Professor Finsens Lysbehandling:

Den er først og fremst baseret paa, at sterkt Lys kan dræbe Bakterierne; den egner sig derfor for Bakteriesygdomme, hvor Bakterierne direkte kan udsettes for Lyset. Da elektrisk Lys eller Sollys, som ogsaa har været brugt, ikke trænger særlig dybt ind i Legemet, maa Sygdommen være overfladisk, altsaa en Hudsygdom; og da Lyset maa være sterkt koncentreret, forat Virkningen skal bli kraftig nok, saa kun en liden Flæs af Størrelse omrent som et Kronestykke kan behandles ad Gangen, maa Sygdommen være lokal eller ialsfald nogenlunde begrænset, da Behandlingen ellers vil tage for lang Tid.

Det Parti, som skal behandles, udføres saa for det fra en stærk elektrisk Buelampe gjennem et Linseapparat koncentrede Lys i en bestemt Tid (ved Lupus, hvortil det efterfølgende refererer sig, i Umindelighed 1 Time ad Gangen), og Partiet sæges "gjort mest mulig blodtomt", ved at et "Trækglas" presses mod Huden, saa denne bliver bleg. Lyset trænger nemlig da bedre i Dybden; Blodet er en Hindring herfor, idet det absorberer meget Lys.

Føruden at Lyset, anbragt paa denne Maade i tilstættelig lang Tid, virker direkte dræbende paa Bakterierne, fremkaldes ogsaa af Lyset (dets kemiske Straaler) en Irritationstilstand i det behandlede Hudparti, en betændelsesagtig Reaktion, som først tydelig træder frem for Dagen efter Behandlingen. Denne Reaktion tillægges ikke lidt Betydning i helbredende Retning ved Siden af Lysets direkte bakteriedræbende Effece, idet den er Udmættet for en øget Saftvejel, Blodtilførsel til det syge Rev, hvorfedt Ermeringstilstanden paa Stedet bedres og Vævcellerne styrkes i Kampen mod Bakterierne.

Under Behandlingen maa de Lyset altid ledsgagende Varmestraater bortskaffes, da det kun er Lys og ikke Varmen der skal virke. Dette gjøres ved i Lyssamleapparatet i Mellemrummet mellem to Linser at fylde Vand, der saa optager i sig de generende Varmestraaler. Og uden denne Absorberen af Varme vilde der ikke kunne anvendes paa langt nær saa sterkt Lys, som nu kan bruges; de Lyset ledsgagende Varmestraaler vilde gjøre at Patienten ikke kunde holde ud, og der vilde meget snart indtræde Forbrænding. Det er altsaa holdt Lys, der anvendes.

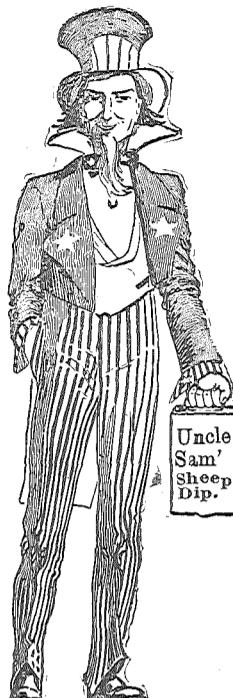
Naa overnævnte Hudreaktion efter nogen Tid svinder (den fremkalde Svulst og Rødhed aftager, Huden falder af osb.) blegner det behandlede Parti, og de før sterkt røde, svulne Lupusse Steber antager efterhvert normal Huds Uldseede. Behandlingen af samme Plet gjentages saa mange Gange, som det findes nødvendigt, og medens Reaktionen løber af, bestraales andre Partier. Saaledes gaar man smaaat, men sikret mod Maalset, og det behandlede Parti præsenterer sig tilslut med normal Hud uden Ar. Hvor der ikke paa Forhaand er Ar efter tidlige Behandling eller Desekter efter Sygdommens Omstænden (ved ældre Tilfælde), er det efter Helbredelsen ofte vanstelligt at se, hvor Sygdommen har fidet. Ligeforfor de ældre Behandlingsmaader (Vortefjær med Kniv, Udbækning med Sharp Ske, øjende Galver osb.) har Lyshandlingen desuden den Fordel, at den er smertefri. Og saafremt Behandlingen har været tilstættelig længe og Patienten været kontrolleret i tilstættelig lang Tid efter Behandlings Ophør, og saaledes muligen indtrædende nye Udbruk tagne under Behandling itid opnaaes varig Helbredelse, hvad der er Lyshandlings store Fortjeneste.

Ogsaa paa enkelte andre lettere Arter Hudsygdom har Lyshandlinger vist sig at have en helbredende Indflydelse.

JOHN OLLIS, Norsk Advokat.

Prakticerer i alle Courtes, specielt i Arbe og Skiftefælger. Korrespondence kan ses paa Norsk eller Engelsk. For skriftlig Svar paa Spørgeblaad forlanges \$1.00.

Adresse: JOHN OLLIS, Attorney, Marston Block, - - - MADISON, Wis.

Uncle Sam's Sheep Dip.

er tilvirket efter For-Sisters Formular. Det er det moderne Dip og Disinfectionsmiddel for almindeligt Brug for de progressive Boeg-avlerne og Farmere. Det er det frastigste giftsfrie Middel for Bortrydelse af Sygdomsspirer. Det er ikke bare det bedste, men er billigere end daarsliger Sorter Dips og Baksemidler.

Priser: 1 Gal. Rande, tilstætteligt for 100 klippefaaer, \$1.00; 5 Gal. Rande, tilstætteligt for 500 klippefaaer, \$4.00. 10 Gal. Rander (1 Kasse) tilstætteligt for 1,000 klippefaaer, \$8.50. Priserne er Netto for Kontant, f.o.b. Minneapolis. Tildelende Brugsendvisning for faaer, Krester, Hejte, Høns og for Disinfection fri. 32 Siders Bog kaldet "Stock Grower's Enemies" sendes postbetalt for 2 Cents.

Intet selges paa Kredit.
Send alle Bestillinger direkte til Fabrikantene.

Northwestern Hide & Fur CO.
Minneapolis, Minn.

Send os Ulb, Huber, Pelser, Skind etc.

Nom til Toano,
i Staten Virginia, hvor det store norr-danske Settlement er beliggende. Her er Menighed og Prest og alt, som tilhører et vel organiseret Samfund. Gode opdyrkede Farme og vildt Land kan fås til moderate Priser. Klimat og Vand betragtes som de bedste i Verden. To Udvlinger hvert År. Skriv til mig efter fri Bestilling af Landet langs S. A. L. Ry. samt Toano Settlement langs C. & O. Railway.

C. M. Bergh,
Industrial Agt., S. A. L. Ry.,
1534 E. Main St., Richmond, Va.

DR. M. IVERSEN,
STOUGHTON, WIS.
Adegamineret ved Kristiania Universitet Norge. Studeret et År ved Universitet England.
Specialitet: Uhelbrede og Operations Hjælper samt Dien og Drenghjælper. Breve paa Engelsk, Dansk eller Norsk besvares strax.

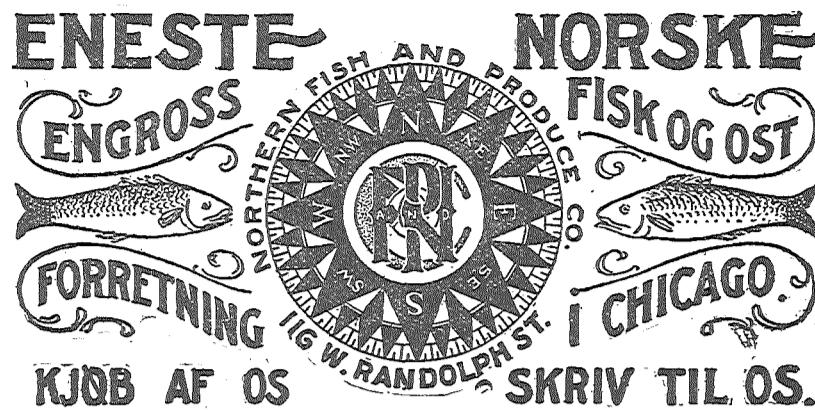
**WISCONSIN LIFE
INSURANCE CO.**

Mutual Old Line Co.

Policy holders share all its profits. Loan & surrender values guaranteed. Its policies are secured by \$100,000.00 deposited with the state treasurer and surplus assets.

CONSERVATIVE
RELIABLE and
GROWING.

R. B. ANDERSON, PRES.
HENRY BREWER, VICE PRES.
Philip Fox, Medical Director.

THE MOST POPULAR IN USE
ESTERBROOK'S STEEL PENS.
150 STYLES TO SUIT ALL WEITERS ALL STATIONERS HAVE THEM.
WORKS CAMDEN N.J. 26 JOHN ST.. NEW YORK.

FIRST NATIONAL BANK of Madison, Wisconsin.

Depository of the United States.

DIRECTORS:

N. B. Van Slyke, Pres. Wayne Ramsay, Cashier. F. F. Proudfoot. J. E. Moseley;
M. E. Fuller, Vice Pres. M. C. Clarke, Asst. Cashier. B. J. Stevens. Wm. F. Vilas.
CAPITAL, \$100,000. SURPLUS, \$100,000. Additional liabilities of stockholders, \$100,000.
Issues certificates of deposit bearing interest. Buys and sells exchange on all important inland and
foreign points and transacts all legitimate banking business.

Fremstidsfolk bruger

G A S

Ranges, Heaters, Grates
and
Independent Water Heaters.

For nærmere Underretning besøg eller telefoner til

MADISON GAS & ELECTRIC CO. { { Telefon:
126 E. Main Street. } { Standard..... 23
Bell..... 144

FRED. M. SCHLIMGEN.

Monumenter..

Hvis du har tænkt at få et Granit- eller Marmor-Monument i Baar eller til Sommeren, kom og besøg os se det største og bedste Oplag som nogensinde er fremvist her i Byen. Vi har i vores Varelager sem og otte nye og moderne Monumenter af Barre-, Quincy-, Montello-, Waukesha- og St. Cloud Granit; ogsaa blaa og lyshulstret Marmor, hvilke vi kan sælge til rimelige Priser. Førstklasses Arbeide og bedste Varer. Hvis du får se med egne Øine, hvad du får for Pengene.

124 West Main Street,
Overstør Kontrahent.

Madison, Wis

Mærk!

Paa den røde Cap paa Bladets første Side vil De se til hvilken Tid De har betalt for "Amerika".

Subscriptions-Blancket.

AMERIKA PUBLISHING CO.,
Madison, Wis.

Indlagt vil De finde \$....., hvilket betaler for "Amerika" fra..... til....., og bedes hvitteret for paa Adresselappen.

Navn

B. O. Adresse.....

County..... Stat.....

EDWIN PETERSON, President
ATT'Y W. D. LAMBUTH, V. Pres.

C. H. JELLSETT, Secretary
O. W. PETERSON, Treasurer

Office of
INDEPENDENT MINING CO.,
208 Pike St., Seattle, Wash.

—Capital Stock One Million Shares of \$1.00 Each, Fully Paid and Non-Assessable.—

Dette velrenomerede Mineselskab, som bestyres af Landsmænd i Seattle Wash., præsterer at sælge 100,000 Shares til halv Pris, det vil sige til 50 Cents pr. Aktie for at tilvej bringe Penge til at bygge en 20 Stamp Mølle og Concentrater samt til Water Power Plant, Asbestos Works og Smelter.

Selskabet eier en Mine-Eiendom $2\frac{1}{2}$ Mile lang, og deri er syv store Miner, nemlig:

- 1 Galena Ledge, 7 Fod bred.
- 1 Free Fluxion Ledge, 12 Fod bred.
- 1 Kobber og Guld Ledge, 5 Fod bred.
- 1 " " " 25 " "
- 1 Free Gold Ledge, 70 Fod bred.
- 1 Round Pot, lig Treadwillminerne i Alaska.
- 1 Asbestos Ledge, 11 Fod bred.

Her er en sjeldent Auledning til at blive Medlem af et drifigt Selskab. Der er ingen watered Stock og ingen preferred Stock. Alle Aktierne er paa samme Fod. Selskabet har arbejdet stødig hele Vinteren igen nem og har stødt paa Gris af umaadelig stor Værbi. Arbejdssolkene anvender al sin Fortjeneste til at fåske Aktier, og derved udtrykker de paa den kraftigste Maade sin ubetingede Tillid til Minerne.

Som sagt er der syv Miner i den Streækning paa $2\frac{1}{2}$ Mile, som Selskabet eier. Galena Minen blev aabnet ifjor Høst. Paa en Dybde af 45 Fod er der en 7 Fod Ledge. Den er 6 Fod bred ved Tunnellens Begyndelse og 7 Fod i Bunden. Analysen har givet fra \$500 til \$1000 pr. Ton. Her er Gris nok til at tjene store Penge med, saasnart man faar Concentratoren bygget ud paa Sommeren. Erfarne Minefolk har erklæret denne Mine for en af de bedste i Landet. Paa selve Eiendommen er der et prægtigt Vandhård, hvoraf Kraften kan benyttes i Forbindelse med Minearbejdet. Gaglyndige Føl, som har seet denne Eiendom, paastår, at det er en af de bedste Mineelendomme i Amerika. Der er Guld, Kobber, Kvicksolv og Asbestos i stor Mængde, og der er Mineral nok i en Mine til flere Gange at tilbagebetale de Penge, man lægger ud for Aktier i dem alle. Naar man fåske Aktier i Independent Mining Co., bliver man delagtig i Udbytten af hele Streækningen, altsaa af alle syv Miner. Der arbejdes i Selskabets Miner hver Dag, og man venter meget snart at blive i stand til at begynde at sende Aktieelerne Udbytte. Mere end disse 100,000 vil ikke blive solgt til 50 Cents pr. Aktie, men disse haaber vi at faa solgt ret snart, saa vi kan faa Stampmøllen, Concentrateren, Vandkraften, Smelter og Asbestos Maskineriet i fuld Stand og Virksomhed. Der er rige Miner rundt omkring Independent Mining Co.'s Eiendomme.

Aktier sælges paa to Maader, enten for Kontant eller ved at betale en Fjerdepart Kontant og en Fjerdepart hver Maaned derefter. Penge bør sendes i Bankbegryder eller Money Orders. Mindre end 100 Shares (\$50) sælges ikke til nogen.

"Amerika's Redaktør har vist sin Tillid til vore Landsmænd, som staar i Spidsen for dette Foretagende, ved at fåske et Dusen Aktier i Independent Mining Co.

Skriv til

EDWIN PETERSON,
Pres. & Gen'l Manager,
208 Pike St., Seattle, Wash.